

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Extensiunea termenului *număr natural* înseamnă:
 - a. sintagma *număr natural*
 - b. un număr întreg mai mare decât zero
 - c. totalitatea numerelor naturale
 - d. cifre, adunare, scădere etc.
2. Termenul *religiozitate* este:
 - a. concret, absolut, nevid, vag
 - b. negativ, compus, general, vid
 - c. abstract, simplu, nevid, general
 - d. relativ, pozitiv, distributiv, vid
3. Termenii *bacalaureat* și *examen* se află în raport de:
 - a. ordonare
 - b. identitate
 - c. încrucișare
 - d. contrarietate
4. Predicatul logic al propoziției *Unele animale vâdate în mod necontrolat sunt pe cale de dispariție* este:
 - a. pe cale de dispariție
 - b. pe cale
 - c. sunt pe cale
 - d. sunt
5. Reprezintă o propoziție particulară afirmativă:
 - a. Aproape toți elevii nu și-au făcut tema.
 - b. Doar unii elevi și-au făcut tema.
 - c. Prea mulți elevi nu și-au făcut tema.
 - d. Niciun elev nu și-a făcut tema.
6. Raționamentul deductiv în care, din premise adevărate se obțin numai concluzii adevărate, este:
 - a. complet
 - b. nemijlocit
 - c. valid
 - d. tare
7. **Nu** se află printre elementele demonstrației:
 - a. fundamentul demonstrației
 - b. regulile demonstrației
 - c. teza de demonstrat
 - d. procedeul de demonstrare

8. Raționamentul *Dacă fiecare elev din clasa a IX-a B este bun la chimie, atunci toți elevii din clasa a IX-a B sunt buni la chimie* este un exemplu de:
- obversiune
 - conversiune
 - inducție incompletă
 - inducție completă
9. Inducția incompletă este:
- o particularizare, pornind de la toate obiectele unei clase
 - o particularizare, pornind de la o parte din obiectele unei clase
 - o generalizare, pornind de la toate obiectele unei clase
 - o generalizare, pornind de la o parte din obiectele unei clase
10. Pe aceeași treaptă a unei clasificări corecte, între clasele obținute trebuie să existe numai raporturi de:
- contrarietate
 - opoziție
 - concordanță
 - ordonare

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele forme de guvernământ sunt monarhii.*
- Toate costumele scumpe sunt haine elegante.*
- Unii profesori nu sunt vorbitori de limba franceză.*
- Nicio prăjitură cu ciocolată nu este aliment dietetic.*

- A. Precizați formula propoziției 4. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 3 și supraalternă propoziției 1. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 3. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, au următoarele opinii:
X: *Dacă unii oameni nu sunt profesori, atunci unii profesori nu sunt oameni.*
Y: *Dacă nicio faptă morală nu este acțiune interesată, atunci nicio acțiune interesată nu este faptă morală.*
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: aaa-1, eao-3.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
 - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția *“Unele acte umane sunt imorale”*. **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție:
Medicul este persoana care practică medicina.
- Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
 - Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-c, 3-a, 4-a, 5-b, 6-c, 7-b, 8-d, 9-d, 10-b.

10x3p= **30 puncte**

SUBIECTUL al II -lea

(30 de puncte)

A. precizarea formulei propoziției 4: SeP

2 puncte

B. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrarei propoziției 3 (SiP) și a supraalternei propoziției 1 (SaP)

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrarei propoziției 3 și a supraalternei propoziției 1

2x2p= **4 puncte**

C. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4, în limbaj formal

2x2x1p= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 2 și 4

2x2p= **4 puncte**

D. reprezentarea prin metoda diagramelor Euler a propoziției categorice 3

4 puncte

E. a. câte 2 puncte pentru formalizarea fiecăruia dintre cele două raționamente (X: SoP→PoS, respectiv Y: SeP→PeS)

2x2p= **4 puncte**

b. câte 2 puncte pentru explicarea corectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente (de exemplu, X: SoP→PoS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor; Y: SeP→PeS conversiune validă, se respectă legea distribuirii termenilor)

2x2p= **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A.

1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP MeP

SaM MaS

SaP SoP

2x2p= **4 puncte**

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență

4 puncte

2. - reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a oricăruia dintre cele două moduri silogistice date

3 puncte

- precizarea deciziei privind validitatea modului silogistic reprezentat grafic

1 punct

B.

- construirea, în limbaj formal, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**

C.

- a. precizarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**
- b. - câte 2 puncte pentru menționarea fiecăreia dintre regulile de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. **2x2p= 4 puncte**
 - câte 2 puncte pentru construirea fiecăreia dintre definițiile cerute **2x2p= 4 puncte**